Prekenverkstedet

Den Norske Israelsmisjon

http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted

4. søndag i treenighetstiden – 25. juni 2023

Prekentekst: Mark 10,17-27
Lesetekst I: 1 Mos 25,27-34
Lesetekst II: 1 Kor 9,24-27

Den viktige arven

Møtet med den rike mannen finner vi i alle tre synoptiske evangelier. Hos Matteus (19,16-26) kalles han ung, og hos Lukas (18,18-27) får vi vite at han er en rådsherre. Det kan i alle tilfelle fastslås at vi har med en mann å gjøre hvor både stand og velstand er høy.

Denne mannen faller på kne for Jesus – et tegn på ærbødighet. Og han kaller ham "gode mester". Han ser på Jesus som en rabbi, en veileder i de saker som angår Gud. En god lærer, men altså ikke mer enn et menneske. Jesus adresserer ikke direkte spørsmålet om sin egen natur, men understreker at ikke noe menneske, ikke en gang den beste rabbi, kan kalles "god" – det kan bare én; det er Gud.

Men spørsmålet mannen stiller viser at han er på rett spor; hva skal han gjøre for å arve evig liv? Ellers kjenner vi jo mange av de rike som sadukeere, de var opptatt av det dennesidige, og nettopp stand og velstand. Oppstandelsen trodde de ikke på, og derfor heller ikke noe evig liv. Men denne mannen har skjønt at det dreier seg om noe så viktig.

Å leve etter Guds bud

Det første Jesus gjør er å prøve mannen på budene. Men det er ikke alle de ti budene som nevnes, vi merker oss at Jesus trekker frem de som er konkretiseringer av det store bud om nestekjærligheten.

Disse er svært aktuelle for en som er rik, og det finnes måter å bryte budet om å ikke stjele på, ved for eksempel å holde tilbake lønn. (Jf 5. Mosebok 24,14f.) Eller også budet om å hedre sin mor og far, kan omgås med hensyn til økonomi. (Jf Markus 7,11.)

Men det viser seg at mannen med sin livsførsel har satt alt inn på å leve helhjertet etter budene, alt dette har han holdt fra han var ung. Det er en from mann vi har med å gjøre, ikke en som prøver å finne snarveier.

Rik og bedrøvet

Jesus gjenkjenner en som er ærlig i sin søken etter Guds vilje, og han får ham kjær. Men nå kommer den virkelige prøven. Den består i å undersøke om han virkelig elsker Gud av hele

sitt hjerte, og av hele sin sjel og av all sin makt (5. Mosebok 6,5) og sin neste som seg selv (3. Mosebok 19,18)

Kallet kommer nå til å selge alt han eier og gi til de fattige, for så å følge Jesus. Dette avslører nemlig hva som er den dypeste tro, hva er det et menneske setter sin mest grunnleggende lit til? Det greske ordet som brukes for å beskrive mannens reaksjon har i sin grunnbetydning *å mørkne*. Det var noe som sluknet i ham ved Jesu svar, det gjorde ham nedslått og bedrøvet.

Slik viste det seg hva som bodde i det dypeste av ham; denne tro hadde han ikke, at han kunne legge seg selv helt og fullt i Guds hender, eller forvalte sin rikdom helt uten hensyn til seg selv. Og han gikk bedrøvet bort.

Umuligheten

Noen presenterer Jesus som en som opphever Guds bud. Men det vil vel heller være riktig å si at han skjerper dem slik at det står tindrende klart for oss at loven avslører oss og vår manglende rettferdighet. Når han så understreker hvordan rikdommen er et hinder for å komme inn i Guds rike blir disiplene forskrekket. Enda de hadde forlatt alt sitt, og fulgt Jesus. Kanskje de aner at det også mangler noe hos dem.

Og når Jesus drar frem bildet av kamelen og nåløyet – et fortreffelig bilde av det umulige, det største dyret og den minste åpningen, da blir forskrekkelsen enda større. Og disiplene når frem til erkjennelsen av et viktig spørsmål: ”Hvem kan da bli frelst?”

Da er det mulig for Jesus å peke på den eneste utveien av det som er umulig; det mennesker ikke kan, det kan Gud. Dette er en lærdom som klinger gjennom Skriften. Slik Abraham ble presentert for det umulige (1. Mosebok 15), så også Moses (2. Mosebok 14) og profeten Jesaja (Jesaja 6). I Abrahams tilfelle får vi også et frempek på evangeliet, for han trodde på Gud og hans løfter, og det ble *regnet ham til rettferdighet*. Derfor er det Guds nåde og gave som havner i fokus ved utgangen av denne fortellingen.

Guds rikes arv

Det er alltid nyttig å se på kontekst, og denne gangen gjør vi det til slutt. For hva følger denne fortellingen umiddelbart etter? Jo, det er Jesu møte med de små barna. Bare slik som dem kan man *ta i* mot Guds rike, for å komme inn i det.

Hva er det som kjennetegner de små barna, som gjør at de settes opp som et forbilde for oss? Det kan ikke være noe annet enn at de er hjelpeløse og avhengige. For voksne mennesker blir dette regnet som en fornedrelse, man skal jo klare selv. Og det var det den unge mannen la all sin kraft i. Han var opptatt av hva han skulle gjøre for å arve evig liv. Men det lille barnet har ikke noe det selv kan bringe, eller prestere – alt må bli gitt.

Spørsmålet om å arve evig liv dreier seg altså om å ta imot. Det som var umulig for oss, ble mulig på grunn av det Jesus gjorde for oss. Korset er inngangen til Riket og evigheten. Og så blir det store spørsmålet; er Jesus mer verdt enn alt annet?

Peter R. Johansen
Prest i Granly menighet, DELK
peter.johansen@delk.no